

כה, טז לפי רב השנים תרבה מקנתו וכו'.

יהיה עליכם שנאה מצד הקנאה, כי תהיו מלאים כל טוב, "ולא יחמוד איש את ארצך".

ולא יהיה ערך המכירה ושויה לפי צורך הלוקח, שאם יחפור בה עד התהום אז יתן לך יותר וכו' וכן הגירעון, כי רק "מספר תבואות הוא מוכר לך", ולא רשאי הלוקח לחפור בורות ומערות, כמו שאמרו בירושלמי סוף פרק השולח.

וזה גם כן אמר יחזקאל סוף פרק כח (פסוקים כה-ו) "ונקדשתי במ לעיני הגויים, וישבו על אדמתם (אשר נתתי לעבדי יעקב). וישבו עליה לבטח" - זהו שלא יפחדו מפני שנאת הדת. "ובנו בתים ונטעו כרמים" - ויהיו עשירים מלאים כל טוב, "וישבו לבטח" - שלא יפחדו משנאה מפני הקנאה והעושר.

כה, יח-יט ועשיתם את הקרתי וכו' (וישבתם על הארץ לבטח ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשבע) וישבתם לבטח עלה.

כה, כג והארץ לא תמוכר לצמתת כו' לי הארץ.

כ"י יש שני שנאות ללאום: האחת מצד שנאת הנה המפרדת בין העמים, והשנית מצד שנאת הקנאה מהעושר והמעלה. לכן אמר "ועשיתם את חוקותי וכו'", כי כשתשמרו התורה בכלל, תסוכן ההשגחה עליהם, שלא יהיה עליהם שנאת הדת. "ואכלתם לשבע וכו'", שאז לא

רש"י פירש שזו אזהרה ללוקח, שכבוא היובל לא יהא הלוקח כובשה. ולפי זה קשה, הא יוכל אפקעתא דמלכא, ונמצא דהוי השדה של מוכר, ותו כי כובשה הוי גזלן, ועובר משום לא תגזול! ויעויין שבת פה, א בתוספות², ואכמ"ל³. ויתכן לפי מה שפירש רש"י⁴, דקרא

This is an insight into what was said by the Sages. He says that the law is about anti-Semitism. It says the situation for Jews in the past was not what it is today.

(כה, טז) 1. גיטין פרק ד הלכה ט. קנה שדה ביובל (כלומר, כל זמן שהיובל נוהג, שהמכירה אינה אלא לפירות - פני משה), רבי אילא אמר: קנה קרקע (כל זמן שהוא בידו, קנין פירות שלו קנין הגוף הוא, ונפקא מיניה לענין ביכורים - שם), אבא בר ממל אומר: לא קנה קרקע. מתיב ר' אבא בר ממל לרבי אילא; על דעתך דאת אמר קנה קרקע, יחפור בה (הלוקח) בורות שיהיו ומערות! אמר ליה: התורה אמרה "ושב לאחוזתו" - בעיינייה (כמות שהיתה). רבינו, מדייק, איפוא, מפשוטו של מקרא ("כי מספר תבואת הוא מוכר לך") את אותו הדין שחז"ל דרשו מן הכתוב האחר. ואמננט יש לעיין כי דיוקו של רבינו נועד רק להתאיט את השיטה הזאת לפשוטו של מקרא, אבל לא לקבוע קביעה הלכתית בנדון, כי כן פסק הרמב"ם בהלכות מכירה פרק כג, ו: ומה הפרש יש בין המוכר קרקע לזמן קצוב ובין המקנה אותה לפירותיה? שהקונה

לפירות אינו יכול לשנות צורת הקרקע ולא יבנה ולא יהורס. אבל הקונה לזמן קצוב - הוא בונה והורס ועושה, דכל זמנו הקצוב כמו שעושה הקונה קנין עולם לעולם.

(כה, כג) 1. ולשם מה נחוצה אזהרה נוספת זו? 2. ד"ה לא תשיג גבול רעך. וא"ת, אם כן הזורע כלאים ילקה שתיים, משום "לא תזרע" ומשום "לא תשיג גבול", ובפרק אותו ואת בנו אמר הזורע כלאים לוקה שתיים, משמע דבחד כלאים אינו לוקה אלא אחת. וי"ל דלא לקי אהאי לאו, משום דקרא נמי איירי בהסגת גבול ממש, דאין לוקין בלאו דניתן להשבון. ועוד דהוי לאו שבכללות. 3. לדין בשאלת שני הלאוין "לא תגזול" ו"הארץ לא תימכר". 4. יש כאן לאו נוסף על הלאו הכללי "לא תגזול". רבינו יפרש עתה את הלאו של פסוקנו כשונה לחלוטין מן "לא תגזול" וכמיוחד לדיני